

**Smjernice za aplikante – romske organizacije civilnog
društva u okviru Javnog poziva za predaju projektnih
prijedloga u sklopu Programa za Rome Fonda otvoreno
društvo BiH**

Cilj Smjernica za aplikante je davanje jasnog uputstva svim romskim organizacijama civilnog društva o procesu podnošenja projektnih prijedloga u okviru Javnog poziva za predaju projektnih prijedloga u sklopu Programa za Rome Fonda otvoreno društvo BiH.

1. Kratak opis Programa za Rome Fonda otvoreno društvo

Program za Rome Fonda otvoreno društvo BiH svoje aktivnosti i misiju u punom kapacitetu sprovodi još od 2001. godine, kada je iniciran dugoročniji i sistematičniji pristup i rad sa romskim udruženjima, za razliku od dotadašnjih periodičnih aktivnosti. Prvi korak bio je analiza stanja u tadašnjem aktuelnom romskom organiziranju i načinu samoorganiziranja. Rezultati analize su naznačili smjer u kojem će se razvijati strategija i misija Romskog programa, kao i, tada ključnu, ideju programa koja podrazumijeva da se romske organizacije osposebe da formuliraju prioritetna pitanja i sami na njih daju odgovore i odrede načine kako će se oko istih angažirati.

Obzirom na kontekst, računalo se s tim da je nemoguće, a samim tim i nerealno očekivati da društvo/okruženje u kratkom vremenskom periodu promijeni svoj stav prema romskoj populaciji. Stoga se odlučilo na strategijsko djelovanje čija je osnova ideja „otvorenog društva“, te da promjene koje se učine budu korijenske, a ne samo formalne prirode.

Posmatrajući aktuelno stanje u romskom organiziranju u BiH tokom kasnih devedesetih, nije bilo teško uočiti da je humanitarna intervencija dominantni stav i osnovni smisao toga organiziranja, odnosno jedan od najčešćih načina djelovanja i odnosa prema romskoj populaciji. (Imajući u vidu ukupni kontekst postratnog bh. društva navedeni zaključak i nije iznenađujući).

Ideja programa za Rome nije bila da se suspendira humanitarna funkcija romskih udruženja, jer je ona prijeko potrebna i važna, kako tada tako i danas. No, bilo je potrebno da se odrede i druge, i to strateški gledano, važnije funkcije romskog organiziranja - kako bi se ostvarila promjena na nivou, recimo to tako, osnovnog metodološkog pristupa u njihovom djelovanju. To je podrazumijevalo da romska udruženja sama sebe počnu gledati, definirati, kao civilni aktivizam u pravom smislu te riječi. To podrazumijeva izgradnju kapaciteta romskih udruženja da zastupaju i zagovaraju interese romske populacije u njihovom punom dijapazonu: od elementarnih uslova življena do realizacije svih ljudskih i građanskih prava.

Kao ključni koraci Programa za Rome mogu se izdvojiti:

- programi jačanja kapaciteta romskih organizacija civilnog društva, što podrazumijeva i finansiranje konkretnih projekata romskih organizacija, te podršku radu triju resursnih centara;
- stipendiranje romskih učenika.

2. Okvir, cilj i kriteriji Javnog poziva za predaju prijedloga projekata

Okvir Javnog poziva jeste zagovaranje prema lokalnim vlastima radi rješavanja konkretnih problema Roma definiranih u strateškim dokumentima koji tretiraju romsku problematiku:

- Strategija Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma
- Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine za rješavanje problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite
- Revidirani akcioni plan Bosne i Hercegovine o obrazovnim potrebama Roma.

Cilj Javnog poziva jeste izdvojiti jedan konkretan problem romske zajednice i usmjeriti aktivnosti ka rješavanju izdvojenog problema.

Tematike projektnih prijedloga moraju biti usklađene sa okvirom i ciljem Javnog poziva.

Na Javni poziv mogu konkurirati samo romske organizacije civilnog društva.

Period implementacije projekata može se kretati u periodu od 3 do 5 mjeseci.

Projekti trebaju biti transparentni prema korisnicima u romskim zajednicama – stoga moraju uključivati i aktivnosti kojima bi se Romi u zajednicama informirali o ciljevima, aktivnostima i rezultatima projekta.

Projekti trebaju biti osjetljivi prema ukupnoj javnosti u BiH i stoga sadržavati aktivnosti usmjerene prema medijima tako da se informira šira javnost i istovremeno vrši demokratski pritisak na vlasti.

Aplikanti mogu aplicirati samostalno ili u partnerstvu sa drugim romskim organizacijama civilnog društva.

Partnerski projekti podrazumijevaju saradnju jednog iskusnijeg udruženja i jednog ili više novoformiranih udruženja (udruženja formirana u posljednje dvije godine) ili udruženja koja do sada nisu imala priliku implementirati veći broj samostalnih projekata.

Prilikom bodovanja aplikacija dodatne bodove dobivaju aplikacije koje uključuju jednog ili više partnera.

3. Iznosi finansijskih sredstava (grantova) za projekte

Raspoloživi iznos sredstava za projekte u okviru ovog poziva je **130.000 KM**.

Predviđeni maksimum sredstava koja se mogu dodijeliti po jednom samostalnom projektu je 7.000 KM, za partnerski projekt dva udruženja 10.000 KM, a za partnerski projekt tri ili više udruženja 12.000 KM.

Zainteresirane romske organizacije civilnog društva mogu sufinansirati projekt kojim apliciraju ili dio sredstava osigurati od drugih donatora s tim da uz projektni prijedlog dostave garanciju na osigurani dio sredstava, te da u projektnom prijedlogu jasno navedu projektne aktivnosti koje će biti finansirane od tih sredstava.

Grantom koji se dodjeljuje u okviru ovog poziva mogu se finansirati administrativni troškovi u maksimalnom iznosu od 25% od zahtijevanog iznosa. Ostatak od 75% finansijskih sredstava treba biti predviđen za programske aktivnosti projekta. U administrativne troškove ulaze troškovi knjigovođe ili knjigovodstvenog servisa, zakup kancelarije, troškovi telefona, interneta, režije, kancelarijskog materijala, bankovne provizije, kao i svi drugi troškovi koji nisu opravdani projektnim aktivnostima.

4. Šta mora sadržati aplikacija na Javni poziv

Aplikacija mora sadržavati slijedeće:

- Obrazac 1: Podaci o organizaciji
- Obrazac 2: Prijedlog projekta

- Obrazac 3: Budžet projekta
- Spisak od najmanje 30 korisnika organizacije koji podržavaju projektnu ideju (nalazi se uz Javni poziv),

Uz aplikaciju se dostavlja i slijedeća dokumentacija:

- kopija važećeg rješenja o registraciji organizacije u BiH (za nosioca projekta/aplikanta i partnere koji prvi put apliciraju donatoru)
- kopija statuta organizacije (za nosioca projekta/aplikanta i partnere koji prvi put apliciraju donatoru ili su u posljednjih godina dana izvršili preregistraciju udruženja)
- kopija završnog godišnjeg finansijskog izvještaja za 2015. godinu (dokument bilans stanja i bilans uspjeha) koji je ovjeren od strane nadležne agencije za finansijsko poslovanje i licenciranog i ovlaštenog knjigovođe (za sve aplikante i partnere).

U slučaju da projekt bude odobren originalni dokumenata mogu biti traženi na uvid.

5. Ko može aplicirati?

Učešće u ovom javnom pozivu je otvoreno, na jednakim osnovama, za sve formalno registrirane romske organizacije civilnog društva (udruženja), u skladu sa važećim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini.

Da bi se prijavili na javni poziv aplikanti moraju biti pravno lice neprofitabilnog karaktera registrirano u BiH u skladu sa važećim zakonskim propisima (udruženje ili fondacija).

6. Fond otvoreno društvo BiH neće uzimati u razmatranje finansiranje sljedećih projektnih prijedloga:

- Projekte udruženja koja nisu opravdala dodijeljena sredstva (sredstva nisu utrošena u skladu sa projektom, nisu opravdana finansijskim izvještajima i sl.) u prethodnim grantovima, te su, na taj način, izgubila kredibilitet kod donatora.
- Projekte koji nisu usklađeni sa okvirom i ciljem Javnog poziva.
- Projekte koji su u stvari socijalna/humanitarna pomoć pojedincima ili organizacijama.
- Problemi vezani za finansiranje infrastrukture (popravka i izgradnja kuća, struja, vodovod, kanalizacija, putevi i sl.).
- Pokretanje privatnog biznisa.
- Projekte čiji iznos prelazi dozvoljeni rok trajanja ili dozvoljeni finansijski limit.
- Projekte čiji administrativni troškovi prelaze 25% od ukupnog budžeta.
- Projekte koji na bilo koji drugi način izlaze iz okvira utvrđenih kriterijima ovog Javnog poziva.

7. Broj prijedloga projekata i grantova po aplikantu

Aplikant može predati više od jedne aplikacije i jedne projektne ideje, ali u tom slučaju se moraju predati odvojene aplikacione forme i dokumentacija uz svaku od njih. Više od jedne aplikacije istog aplikanta ne može biti finansirano u okviru ovog Javnog poziva.

8. Preuzimanje i slanje aplikacije

Dokumentacija za prijavu na Javni poziv za predaju projektnih prijedloga u sklopu Programa za Rome Fonda otvoreno društvo BiH može se preuzeti na <http://www.osfbih.org.ba>, a ista će biti dostavljena romskim organizacijama civilnog društva putem romskih centara.

Rok za dostavljanje aplikacija u Fond otvoreno društvo BiH je 12. maj 2016. godine.

Sve projektne aplikacije dostavljaju se poštom u Fond otvoreno društvo BiH, na adresu:
„Fond otvoreno društvo BiH“
Maršala Tita 19/III
71000 Sarajevo.

Aplikacije koje stignu nakon 12. maja 2016. godine kao i aplikacije koje ne sadrže svu potrebnu dokumentaciju neće se uzeti u razmatranje.

Kao i do sada romske organizacije će imati mogućnost koristiti pomoć u vidu sugestija prilikom ispunjavanja projektne aplikacije. Romske organizacije mogu i ne moraju koristiti predviđeni pomoć. U slučaju da romske organizacije ne žele koristiti pomoć onda aplikaciju šalju na način kako je gore navedeno.

Romske organizacije koje žele koristiti pomoć apliciraju na slijedeći način:

- do 31. marta moraju e-mailom poslati skenirani „Spisak od najmanje 30 korisnika organizaciji da podržavaju projektну ideju“ na adresu boris@osfbih.org.ba
- do 15. aprila na istu adresu moraju dostaviti potpuno popunjeno projektni prijedlog.

Svaka romska organizacija može, a i ne mora, postupiti po predloženim sugestijama. Organizacije koje ne žele postupiti po sugestijama šalju odmah projektnu aplikaciju na gore objašnjen način. Organizacije koje prihvate sugestije prvo na navedenu e-mail adresu šalju finalnu verziju projektnog prijedloga, a zatim punu aplikaciju šalju poštom.

9. Evaluacija i odabir prijedloga projekata

Aplikacije će biti razmotrene i procijenjene prema slijedećim kriterijima:

(1) Ispunjeno administrativnih uslova

- Potvrda da je aplikacija kompletno popunjena u skladu sa zahtijevanim (Obrazac 1, 2 i 3);
- Potvrda da je uz aplikaciju priložena tražena dokumentacija (Spisak najmanje 30 korisnika koji podržavaju projektnu ideju, rješenje o registraciji, statut i godišnji finansijski izvještaj);
- Poštivanje rokova (da li je projekt došao na vrijeme ili nije).

- (2) Ispunjene uslove koji se tiču aplikanta, partnera i aktivnosti
- Potvrda da aplikant, i partner(i) (ako postoji), kao i aktivnosti, ispunjavaju uslove navedene u ovom dokumentu.

(3) Procjena kvaliteta projekta i finansijska evaluacija

Procjena kvaliteta projekta, uključujući i predloženi budžet, biće izvršena u skladu sa kriterijima utvrđenim u tabeli za evaluaciju koja je sastavni dio ovog dokumenta. Postoje dvije vrste kriterija za evaluaciju: kriteriji za procjenu kapaciteta udruženja i kriteriji za procjenu kvalitete projektnog prijedloga sa budžetom.

Cilj kriterija za procjenu kapaciteta udruženja je da odgovore na pitanje da li aplikant i partner(i) posjeduju profesionalne sposobnosti i kvalifikacije potrebne za uspješnu implementaciju kompletног projekta.

Cilj kriterija za procjenu kvalitete projektnog prijedloga omogućava da se kvalitet predatih projekata procijeni na osnovu postavljenih prioritetsnih oblasti, a sredstva odobre po osnovu aktivnosti koje maksimiziraju opšti efekat samog Javnog poziva. Kriteriji se odnose na značaj predloženog projekta, usaglašenost projekta sa opštim ciljem Javnog poziva i dozvoljenim tematskim oblastima, kvalitet aktivnosti, rezultata, održivost projekta i racionalnost traženih sredstava. Također, kriteriji sadrže i specifične zahtjeve u skladu sa ciljem Programa za Rome, pa se tako ocjenjuje i postojanje omladinca na projektu, usmjerenost projekta ka strukturama vlasti, kao i medijska komponenta projekta.

Sve kategorije boduju se ocjenama od 1 do 5, gdje je: 1 = veoma loše; 2 = loše; 3 = odgovarajuće; 4 = dobro; 5 = veoma dobro.

Rangiranje projektnih prijedloga se vrši na način da je prvo plasirani projektni prijedlog onaj koji ima najveći zbir bodova te slijedi projekat sa prvim sljedećim nižim zbirom bodova i tako do najnižeg zbiru osvojenih bodova.

Svi aplikanti koji su predali prijedloge projekata, koji su prihvatiли ili odbijeni, biće istovremeno putem e-maila obaviješteni o odluci o odobrenim grantovima.

Odluka o odbijanju prijedloga projekta ili neodobravanju sredstava biće donesena ako:

- aplikant ili jedan ili više njegovih partnera ne ispunjavaju uslove za učešće na Javnom pozivu;
- projektne aktivnosti nisu prihvatljive (npr. predložene aktivnosti izlaze izvan okvira Javnog poziva, projekt po predviđenom trajanju prelazi maksimalni dozvoljeni vremenski period ili je zahtijevana suma novca veća od maksimalne dozvoljene sume, administrativni troškovi prelaze dozvoljeni procenat);
- prijedlog projekta nije bio dovoljno relevantan ili finansijski i operativni kapaciteti aplikanta nisu dovoljni, ili su projekti koji su izabrani bili superiorniji po ovim pitanjima;
- je prijedlog projekta ocijenjen kao tehnički i finansijski inferioran u odnosu na izabrane prijedloge projekata.

Tabela za evaluaciju

Kriteriji	Maksimalan broj bodova	Prosječna ocjena
1. Procjena kapaciteta aplikanta i partnera	25	
1.1. Da li aplikant i partneri imaju dovoljno iskustvo u upravljanju projektima?	5	
1.2. Da li aplikant i partneri imaju dovoljne stručne kapacitete? (posebno poznavanje pitanja na koje se projekt odnosi)	5	
1.3. Da li aplikant i partneri imaju dovoljne upravljačke kapacitete? (uključujući osoblje, opremu i sposobnost za upravljanje budžetom projekta)?	5	
1.3. Kvalitet prošlogodišnjih izvještaja dostavljenih donatoru?	5	
1.4. Ažurnost u slanju najava i izvještaja vezanih za aktivnosti iz prošlogodišnjih projekata.	5	
2. Procjena kvaliteta projektnog prijedloga	70	
2.1. Da li je projekt partnerski? Da li je aplikant i ranije imao partnere? (samo projektni prijedlog aplikanta sa dva ili više partnera, koji već najmanje drugu godinu zaredom ima partnere, može dobiti 5 bodova)	5	
2.2. Koliko je projekt relevantan u odnosu na tematike iz strateških dokumenata? (5 bodova može se dobiti samo ako se projekt odnosi barem na još jednu tematiku uz popis stanovništva)	5	
2.3. Da li je problem jasno definiran i da li je ponuđeno rješenje problema?	5	
2.4. Koliko su jasno definisani i strateški odabrani projektni ciljevi?	5	
2.5. Da li su plan aktivnosti i predložene aktivnosti odgovarajuće, praktične i dosljedne ciljevima i očekivanim rezultatima?	5	
2.6. Da li je nivo uključenosti i angažovanje partnera u realizaciji aktivnosti zadovoljavajući? (ukoliko nema partnera, ocjena će biti 1. Samo tamo gdje je jasno definirana uloga partnera može se dodijeliti 5 bodova)	5	
2.7. Da li projekt sadrži objektivno mjerljive indikatore rezultata aktivnosti?	5	
2.8. Da li su očekivani rezultati predloženih aktivnosti održivi? (da li rezultati daju trajnu, sistemsku promjenu i da li ona postoji i nakon završetka projekta)	5	
2.9. Koliko je konzistentan cijelokupan dizajn projekta?	5	
2.10. Kvalitet prve verzije projekta, prije dobivenih sugestija.	5	
2.11. Da li je projekt usmjeren prema strukturama vlasti? (da li postoji plan ili navedeni broj sastanaka sa strukturama vlasti – ako postoji 5 bodova se dodjeljuje za 5 i više sastanaka)	5	
2.12. Da li postoji jasno razvijen plan predstavljanja projekta putem medija?	5	
2.13. Uključenost omladinca na projektu. (postojanje jasno definirane uloge omladinca – od uloge zavisi broj bodova)	5	
2.14. Originalnost projektne ideje. (samo projektna ideja koja je nova i inovativna može dobiti 5 bodova. Projektne ideje koje su se već obrađivale, te nastavci ranijih projekata na isti način će dobiti minimalan broj bodova na ovaj stavci)	5	
3. Budžet i racionalnost troškova	15	
3.1. Da li je odnos između procijenjenih troškova i očekivanih rezultata zadovoljavajući?	5	
3.2. Da li su predloženi troškovi neophodni za implementaciju projekta?	5	
3.3. Budžet - da li je budžet jasan ? - da li je zadovoljen princip prema kome administrativni troškovi ne prelaze 25% ukupnih troškova? - da li su navedena sredstva potrebna za implementaciju projekta, uključujući i imena i zadatke osoblja.	5	
Maksimalni ukupni zbir	110	